

templacije, usmene i nutarnje molitve i sličnog zanimanja za duhovne stvari. Kao što su dakle hodanje, šetanje, trčanje... tjelesne vježbe, tako također nosi ime duhovnih vježba svaki način, kojim se duša pripravlja i raspolaže, da odstrani sve neuredne sklonosti i da iza toga potraži i nade volju Božju takvim uređivanjem svoga života koje smjera na spasenje duše. I ostale su bilješke suvislo razložene.

3. O temeljnoj istini raspravlja pisac na str. 47. do str. 138. Pri koncu toga komentara poređuje taj temeljni princip i ravnodušnost prema stvorovima sa trećim stepenom poniznosti i veli: »Upravo time, što ovaj treći stepen znači učestvovanje kod silaženja božanskog veličanstva u jaram sa stvorovima i između te ispod stvorova, od povezanosti »podjarmljenog roba« do poraza u prazninu (Fil. 2, 7), — znači također saučešće kod poklanjanja ljubavi, koja je Bog, u koliko se ona približuje do stalnog prebivanja i surađivanja u nama te je konačno kao sunce u nama, zrakama, i kao vrelo u nama, vodama. Tako je otajstvo između Boga i ljudi i svijeta ovo jedinstvo poniznosti i ljubavi: time što se poniznost rasipa preko ulice, dok se ne pričinii kao nekorisna i luda, ljubav prodire kroz vasionu, dok ne postane sunce njezinih zraka i vrelo njezinih voda« (str. 137—138).

4. Natuknimo samo još sadržaj prvoga tjedna koji odgovara putu očišćenja i kojim se svršava građa ovog prvoga sveska (10. bilješka). Prema 18. bilješci obuhvaća taj dio posebni ispit (savjesti), onda i opći ispit i u vezi s njime (prvi) način molenja o zapovijedima, o smrtnim grijesima... kao i preporuku česte ispovijedi i pričesti. Bilješka 19. spominje kao sadržaj prvog tjedna na prvome mjestu princip i temelj, iza toga meditaciju o prvom, drugom i trećem grijehu, onda meditaciju o procesu grijeha (de peccatis propriis) i konačno meditaciju o kaznama, kakve zaslužuju grijesi. Kao nužni dodatak za primaoca (egzercitanta) služe još prema 8. i 9. bilješci pravila prvoga tjedna o pokretima duhova uz primjedbu o generalnoj ispovijedi (iza općeg ispita), koja se bolje obavlja odmah iza vježba prvoga tjedna (str. 141).

Opširnija će ocjena zgodno slijediti, kad se trećim sveskom dovrši čitavo djelo. Dvoje već sada dosta jasno proizlazi iz ovog površnog i nepotpunog pregleda: 1. Autor se svuda što točnije drži teksta i metode svetog začetnika duhovnih vježba, odričući se također svake amplifikacije, koja se ne oslanja na tekst i na riječ Božju. 2. U ovom prvom svesku O. Przywara počeo nam je otvarati novi zlatni rudokop. Uz jedini uvjet da nam on sam pomogne do lakšeg razumijevanja težih osebina svoga sloga, omogućit će nam da sve dublje prodiremo u pravi smisao egzercicija svetog Ignacije i da se još bolje okoristimo njihovim neiscrpljivim bogatstvom.

I. P. Bock D. I.

Wagnereck P. H.: S. Aurelii Augustini confessionum libri XIII, cum notis, editio VIII, 12°, str. XIII + 586, Lit. 7. — Casa editrice Marietti, Torino.

Uvijek suvremeno Augustinovo djelo »Ispovijesti« izdala je nakladna knjižara Marietti po osmi put na finom papiru, u vrlo zgodnom formatu

(kao i naše izdanje u seriji »Knjiga katoličkog života«), s predgovorom i bilješkama. p. Wangnerecka. Bilješke su kratke, svedene na najnužnije (većinom se tiču opće historije i života samoga sv. Augustina, filozofije i manihejskih zabluda). Povrh toga se izdanje p. W. odlikuje zaključnim razmatranjem u formi primjene na život i životne potrebe (autor ih naziva »usus«); ono je kratko, najviše u dvije, tri točke sažeto, a nalazi se skoro iza svakog poglavlja. Tako knjiga dobiva na vrijednosti, jer autor čitatelja upućuje kako će Augustinov doživljaj iskoristiti za svoj vlastiti duševni doživljaj.

Na kraju je dodana Augustinova bilješka što ju je o Ispovijestima zapisao u svojoj II. knjizi »Retractationum«; zatim stvarno kazalo koje omogućuje brzo snalaženje u knjizi. Tko želi imati jedno latinsko izdanje »Ispovijesti« ne će se pokajati ako ovo jeftino izdanje nabavi. A. Ž.

Piszter Emericus, O. Cist.: Chrestomathia Bernardina ex operibus Doctoris Melliflui collecta et ad systema quoddam theologiae redacta, edit. II. 8^a str. VIII + 392, Lit. 10. — Casa editrice Marietti, Torino.

Prvo je izdanje ove krestomatije izašlo god. 1932 (Bogoslovska Smotra XXI (1933), str. 335. Ovo je drugo izdanje nepromijenjeno; znači da je i u onom obliku kako je prvotno izašlo, našlo odziva kod onih kojima je namijenjeno. Nema sumnje da je djelo sposobno privući pažnju teologa, jer je cjelokupno mišljenje sv. Bernarda o svim pitanjima što u teologiju zasijecaju, nanizano redom kako pojedine teološke discipline slijede. — Treći dio je posvećen moralnom bogoslovlju, ali u najširem značenju pojma, gdje moral obuhvata pastoral, ascetiku i mistiku (str. 223—371). Izvaci iz djela sv. Bernarda su u tom dijelu podijeljeni na: a) moralni, b) vjerski i c) mistični život. Pojedini, osobito što se dotiču vjersko-mističnog života duše, imaju i za naše dane svoju nesmanjenu vrijednost i aplikatornu moć.

Ponavljam i ovaj put: jedan pregledan životopis sv. Bernarda s popisom i karakteristikom njegovih djela, vremena i prilika u kojima je živio i pisao oštampao kao uvod, pridonio bi uvelike vrijednosti ove i ovako uporabive knjige. A. Ž.

Frédéric Eccard: Le Bolchevisme paralyse la France, 8°, str. 37, Belfort 1938.

Knjižica je veoma poučna, ne samo za Francuze kojima je upravljena, nego i za nas koji sa strane promatramo kamo brodi Francuska i kako neki oko nje nastoje sve više stegnuti boljševičke lance. U njoj je ukratko prikazana struktura same boljševičke stranke, vojske, politike i svih pokušaja da se domogne upliva na francusku unutrašnju i vanjsku državnu upravu. Autorove su riječi otvorene i iskrene, on ne krije pred svojim sunarodnjacima svu strahotu budućnosti, kamo je žele povesti neki vlastiti njezini sinovi. »Moje se srce kao Francuza bolno steže na pogled kako jedna zemlja ide u susret svom samoubijstvu!« Za razumijevanje autorova stajništa valja reći da je on odlučan protivnik vlade t. zv. pučke fronte. Suvremenu situaciju Francuske naziva tragičnom ne samo radi događaja